

- Kitüntetésük: „Kiváló raj
- Valóság vagy illúzió?
- Univerzitás '70
- Főiskolai oldal
- Mennyit keres a riporter?

SZEGEDI

Egyetem

IX. évf. 3. szám A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA 1971. március 8.

Emberként dolgozni...

A felmérés: kevés — változtatni kell

Egy műszak? Kettő? Három? Az élet hányféle területén álljon helyt és tud teljes értékű emberként dolgozni egy nő? Milyen a politikai és gazdasági helyzete társadalmunkban? Melyek a dolgozó nők legfontosabb problémái, és hogyan segíthetünk ezeken? — A kérdések tisztázására a dolgozó nők élet- és munkakörülményeinek megváltoztatására párt- és kormányhatározatok születtek. Országsszerte felmérések folytak; „dívatos” lett a nők helyzetével foglalkozni: hosszú ideig aktuális téma.

Orvostudományi egyetemünkön különösen az, hiszen a dolgozóknak közel 80 százaléka nő. Összetételük igen változatos, a legkülönbözőbb képesítések, beosztások, foglalkozások vannak közöttük. Munkahelyi, családi és egyéb gondjaik igen sokrétűek. Az egyetem MSZMP bizottságának megbízottai a közelmúltban széleskörű tájékozódás után összegezték a problémákat és javaslatokat is tettek ezek megoldására. Jelentésükből bizony egyáltalán nem rózsaszínű kép tárul elénk.

Milyen is valójában a SZOTE-n a dolgozó nők helyzete? Erre a kérdésre kerestem választ — „természetben”, a különböző munkahelyeken, különböző beosztásban dolgozókat felkeresve. Nem mindenütt fogadtak egyformán szívesen, bizalommal.

Az egyik klinika idősebb takarító-nője például azt mondta:

— Nekem szükségem van az állásomra, 56 évesen hova mennék innen. Ha magának név szerint panaszkodom, biztosan baj lesz belőle, de ha nem írja ki a nevemet abba az újságba, akkor megírhatja, hogy szerintem nálunk rosszabb helyzetbe senki se dolgozik. Kevesen vagyunk meg öregek. Ha fiatal jön, az gyorsan tovább áll innen. Nagyon kicsi a pénz és sok a munka. Ünnepek, hétköznapi egyforma. Még ha lenne rendes szerszám, meg gép, amivel dolgozhatok! Arról már nem is álmodozom, hogy megérjem, hogy munkacipőt is adjanak. Szóval, kedvesem, mi takarítók többnyire csak panaszkodni tudunk, megállásunk, pihenésünk nincs, se itt, se otthon...

Nem sokáig volt időm töprengeni a néni panaszaiban, a klinikáról Dobor Istvánné pártcsoporthoz vezető kalauzolásával a konyhákban dolgozókhoz mentem.

Alsókáderek?

Az előkészítő konyhában fülledt, párák levegő fogadott, a kőpadlón állt a víz — mindenütt nyirkosság. Az asszonyok éppen burgonyát tisztítottak. 40—50 kilós vasládákat emelgettek.

— Van olyan nap, amikor 80 kg krumplit is meg kell pucolni — állították valamennyien.

Csodálkozó arcokat látva megnyugtattak, hogy már megszokták. Sőt, azt is, hogy állandóan túlóráznak.

— Igaz, fárasztó. A vízben pancsolással a kezünk is tönkre megy, a cipkedés se használ egy nőnek. De nem ez a fő baj — mondta Fülöp Istvánné. Hanem az, hogy nem fizetik meg a munkánkat. Konyhalányi besorolásban dolgozunk, de nehéz fizikai munkát végzünk. Segéd munkásokként kellene fizetni bennünket.

Nem fizetség a munkájukért havi 1200—1300 forint, mégis kitarának munkahelyükön ki tíz, ki annál is több éve: becsületből.

Mint a központi konyha tőrszqárdájának tagjai. Közülük Majoros József-nével, Nógrádi Sándornéval, Süli Jó-

zsefnével, és Gyapjas Józsefnével beszélgettem — az ebédelőben. A konyhában ugyanis szinte elviselhetetlen volt az autókávékból, órási tűzhelyekből, a rajtuk rotyogó hatalmas faze-kakból áradó hőség — és annyira szűk a hely, hogy két ember is alig tud megállni egymás mellett.

Az asszonyok mégsem a nehéz munkakörülményeiket emlegették elsősorban. Inkább azt, hogy mennyire kevesen becsülik meg a munkájukat.

— Miért kell minket úgy emlegetni; alsókáderek? Nem vagyunk tán cselédjei senkinek?!

— Miért neveznek bennünket konyhalányoknak — még nagymama korunkban is? Úgy érezzük, hogy ez sértő, lekezelő!

Naponta általában 10 órát dolgoznak, még legalább 10 ember kellene, annyi a munkájuk. Rendszerint a családjuk sanyagi meg itteni túlterheltségüket.

— Nagyon kellene egyetemi bölcsőde és óvoda. A szakszervezet segíthetne abban is, hogy néha üdülni is elmehessünk a családukkal. Nekünk miért csak tétre adnak beutalót?

— És miért nem támogatja az egyetem lakáskéréseinket? Arra még nem volt példa, hogy közülünk valaki is kapott volna tanácsi lakást.

Arról is beszéltek, hogy nagyon nehezen jutnak el szórakozni, ha néha moziba, vagy színházba mennek, a családjukat „lopják meg”. Több szabad idő kellene, hogy egy kicsit lépést tartsanak a világgal — nagyon igénylik ezt!

Hát van, aki velünk is törődik?

A Bőrgyógyászati Klinika alagsorában levő mosodában meglepődve fogadtak az asszonyok: Hát van, aki velünk is törődik? Szokatlan dolog ez számukra. Ők nem, csak az a fontos mindenkinek, hogy a munka meglegyen. Rengeteg a dolguk. Amíg beszélgettünk, sem hagyták abba, sebesen hajtogatták a garmadába gyűlt vizes és száraz ruhákat. Domonkos Ferencné, Kalapács Józsefné, Fodor Imréné és Stombácz Józsefné itt veszélyeztetett munkahelyen dolgozik, elvileg napi hét órát, a gyakorlatban kilencet. Azért, mert szeptember óta áll az egyik mosógépünk. Nincs aki megjavítsa?

— Nincs. A legelemibb megelőző karbantartás sincs. Olyan szerelő se, aki egy csapot megjavítson, ha folyik. A fűtő akkor ad gőzt, amikor kedve tartja. Most pl. rossz az egyik gép fedője, csak emberfeletti erővel lehet kinyitni, balesetveszélyes, de azért dolgozni kell rajta. Mert a napi négy és fél, öt mázsás ruhát ki kell mosnunk...

— Naponta éreztetik velünk, hogy ez egy lenézett munkahely. Még az a szerencse, hogy a kollektíva jó, ha néha mégis kiborulunk, visszük haza a családba a fáradságot és a rossz kedvet...

Nővér „norma”

A nővérek helyzetéről a következőket állapíthatjuk meg:

A nagyobb klinikákon még mindig gyakori a 8—10 üres státusz. A segéd-

(Folytatás a 3. oldalon.)

A Magyar Biológia Társaság tiszteletbeli tagjává választotta Greguss Pál Kossuth-díjas professzort, a biológiai tudományok doktorát. A hat évtizedes tudományos munkássága megtisztelő elismeréséről szóló díszes oklevelet február 24-én adta át Greguss professzornak a társaság választmányi ülésén dr. Törő Imre akadémikus.

Az olomouci, Palacky egyetem rektorának meghívására orvosegyetemünk laóromtagú küldöttsége vett részt február végén a Palacky egyetem újranyitására negyedszázados jubileumi ünnepségein. A küldöttséget dr. Tóth Károly egyetemi tanár, a SZOTE rektora vezette, tagjai dr. Berencsi György egyetemi tanár, az Általános Orvostudományi Kar dékánja és dr. Baksa László adjunktus, az MSZMP orvos-egyetemi bizottságának szervező titkára voltak.

A JATE KISZ Végrehajtó Bizottság képviselőjében Greifswaldban, a testvéregyetem FDJ szervezetével folytatott tárgyalásokat február elején dr. Bernáth Árpád, Perleczky Etelka és Györkő Zoltánné. A két egyetem ifjúsági szervezeteinek delegációi úgy döntöttek, hogy mivel az FDJ nem tud megfelelő körülményeket biztosítani hallgatóink nyári greifswaldi építőtáborozásához, 1971. nyarán nem szerveznek építőtábori csereakciót. A tudományos diákköri konferenciákon azonban az idén is kölcsönösen részt vesznek az egyetemek küldöttségei. A tárgyalásokon megállapodtak abban is, hogy az egyetemünkről fél évig Greifswaldban tanuló hallgatóink több közös programot szerveznek a német egyetemistákkal és fokozottan törekednek arra, hogy egymás országát, életét, oktatási rendszerét jobban megismerjék.

A József Attila Diákotthon „bölcsész-részlege” március másodikán megtartotta hagyományos félévi közgyűlését. A bölcsész fiúk kollégiumi gyűlésükön megvitták a múlt félévben végzett munkájukat, szó esett az új szervezeti és működési szabályzatról és a bölcsész-kollégiumok kapcsolatának kiszélesítéséről is. A második félévi munkaterv megbeszélése után megválasztották a Diákbizottságot, amelynek titkára Horváth Gábor II. éves hallgató lett, tagjai: Abonyi Lajos, Baranyai Zsolt, Boros Gyula, Martsa Sándor és Szigeti Lajos.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ-bizottsága február 25-én este bizottsági ülést tartott, az orvosklub nagytermében. Az ülés vendége volt Szűcsné, Szűcs Zsuzsa, a KISZ, Központi Bizottság Egyetemi Osztályának vezetője, aki a KISZ KB állásfoglalása, a KISZ-vezetők aktuális társadalmi, politikai tevékenységeiről címmel előadást tartott. Második napirendi pontként a SZOTE KISZ-bizottság 1970/71. évi költségvetési programját és költségvetését tárgyalták meg.

Dr. Petri Gábor egyetemi tanárt, az Orvostudományi Egyetem I. számú Sebészeti Klinikájának igazgatóját a Magyar Orvosok Tudományos Egyesületeinek Szövetsége a közelmúltban a Magyar Sebészárság elnökévé választotta.

A neuron, a tudat, az agy és a számítástechnika címmel előadást tartott dr. Csillik Bertalan egyetemi tanár február 22-én a Bartók Béla Művelődési Központban, a TIT Korunk tudománya című sorozata keretében.

Február 26-án látogatást tett a József Attila Tudományegyetemen dr. Polinszky Károly, a művelődésügyi miniszter első helyettese — dr. Király Tibor főosztályvezető, dr. Kanszler Gyula főosztályvezető és dr. Bolla Kálmán osztályvezető kíséretében. A minisztériumi küldöttséget a baráti beszélgetésen dr. Márta Ferenc, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, az egyetem rektora, dr. Papp Ignác, az MSZMP tudományegyetemi bizottságának titkára, dr. Serfőző Lajos oktatási rektorhelyettes és dr. Csákány Béla tudományos rektorhelyettes fogadta.

EGYETEMI BÁL

Dr. Polinszky Károly miniszterhelyettes, a bál disznője engedélyt ad a bál megnyitására

Nyitótánc

(Fotó: Kun Sándor)

Kitüntetésük: „Kiváló Raj”

A Gera Sándor munkásör-zászlóalj 11/4. rajának, vagyis az egyetemek rajának parancsnokával dr. Tury Géza adjunktussal beszélgettem abból az alkalomból, hogy az ez évi zászlóaljgyűlésen megkapták a „Kiváló raj” címet és vándorzászlót, illetve a „Kiváló parancsnok” jelvényt. Arra kértem hogy beszéljen a rajról, a megalakulásról, tevékenységükről.

— Öt évvel ezelőtt az egyetemi pártbizottság vetette fel egy raj erejű munkásöregység megalakításának gondolatát. Ekkor a két egyetemről nyolc fiatal, lelkes párttag jelentkezett a hívó szóra. Az elmúlt évek pedig már egy igen jó kollektívát kovácsoltak belőlük. Mondhatom, hogy e társadalmi tevékenységüknek kétszeresen is hasznát látják. Arra az előnyre gondolok elsősorban, hogy ők mint a fiatal értelmiséget nevelő oktatók állandó, élő, eleven kapcsolatban vannak a munkásosztállyal. És ennek az egyáltalán nem „könyvszagú” kapcsolatnak lehetősége szakmai munkájukra is kihat.

Beszámolt arról, hogy a raj tagjai közül három pártvezetőség tag, kettő megírta kandidátusi értekezését, egyikük a doktorátus megszerzésére készül. Két másik technikai dolgozó szakmai munkájáról is nagy elismeréssel nyilatkoznak.

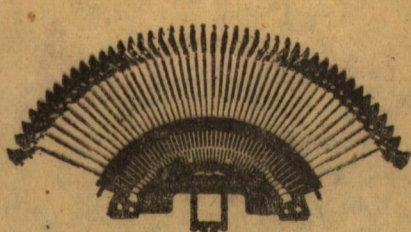
— A másik előny — folytatta dr. Tury Géza — politikai. A munkások is láthatják, hogy milyenek az értelmiségi fiatalok, meggyőződhetnek arról, hogy valóban vannak a munkásosztály céljait fegyvertőző értelmiségiek is. A raj nevében mondhatom, hogy megtszerteltetésnek tekintjük a kitüntetés, de köszönet és őszinte mérlegelés után úgy érezzük, hogy valóban meg is érdemeltük.

— Mit kellett tenniük ezért a kitüntető címért?

— A raj tagjai a múlt évi árvízvédelmi munkában példamutatóan helytálltak, 20—22 napos szolgálatot teljesítettek. Parancsnokságunk értékelése szerint az árvízvédelmi készültségben és a makói kihelyezés időszakában aktív politikai munkát végeztek és pezsdítő vitakészségről tettek tanúságot. A raj minden tagja megkapta az árvízvédelmi emlékérmét. Ehhez hozzájárult még az, hogy az 1970-es kikapcsolási évben kiváló lövészeti eredményt értek el, és, hogy az árvízvédelmi munka mellett egyéb szolgálatukat is kiválóan ellátták, fegyverzetüket kifogástalanul rendben tartották.

Dr. Márta Ferenc rektor értékelve a raj kitüntetését, fogadást adott, amelyen megajándékozta őket. A beszélgetés során vetették fel annak lehetőségét és ésszerűségét, hogy az egyetem fiataljai sorából egy munkásörzajt hozzanak létre.

— Amint az oktatók hasznát veszik a munkásosztállyal való eleven kapcsolatnak, úgy nem kétséges, hogy a hallgatók a kezdő értelmiségi szakemberek nem kevésbé vennék ennek hasznát. — mondta befejezésül dr. Tury Géza.

Negyvenegy év az egyetemen

Sokszor kerestem volt munkahelyén, a József Attila Tudományegyetem gondnoki osztályán, ahová még nyugdíjazása után is visszajár dolgozni. De akármilyen korán mentem, már nem találtam bent Szentirmai Lászlót, — Laci bácsit, ahogy mindenki hívja őt az egyetemen — elment, hogy folytassa az intézeti könyvtárak leltárának rendezését, amelyen már másfél éve dolgozik. Amikor megtaláltam és beszélhettem vele elmondta, hogy az egyetem gazdasági főigazgatójának külön kérésére fejezi be éppen ő nyugdíjasként ezt a munkát.

Szentirmai Laci bácsi azon kevesek közé tartozik, akik egész életükben egy munkahelyen dolgoztak. Ő egy kis megszakítással negyvenegy évig volt az egyetem alkalmazásában.

— 1929-ben érettségi után nem sokkal „szegődményes” irodai alkalmazottként kezdtem el a munkát. Már az érettségig eljutnom sem volt könnyű dolog. Egyszerű családból származom, négyen voltunk testvérem és mindnyájan érettségiztünk. Testvéreim tanítottságban én is részt vállaltam. Kisdiák korom óta tanítottam, hogy az így szerzett pénzzel is segíthessem őket.

Minden kezdet nehéz — szokták mondani, de Laci bácsinak tíz évig, 1939-ig kellett mostoha körülmények között, nagyon kis fizetésért dolgoznia. Ekkor — a számviteli szakvizsga letétele után — kapott kinevezést gyakornoki állást és pénztári ellenőrként dolgozott. 44-ig három fizetési osztállyal került magasabbra. Pénzügyi munkakörben dolgozva élte át az inflációs idők nehézségeit. 47-ben költségvetési csoportvezetőnek léptették elő, majd 51-ben a két egyetem szétválásakor kapta meg az osztályvezetői kinevezést, végül 53-ban igazgatóhelyettes lett. Ugyanebben az évben kellett megválnia az egyetemtől, amikor is „egyik napról a másikra fölmondtak nekem”. Az egyetem fizikai dolgozóinak kérésére később ismét a gondnoki osztály élére került. Azóta ez év februárjáig, nyugdíjazásáig, itt dolgozott.

Ahogy sorolta az éveket, a különböző tisztségeket, úgy emlékezett vissza az egyetem életére, fontosabb eseményeire is. A kezdeti idők nagy egyetemi építkezéseire, melyeknek költségvetései és nyilvántartásai Laci bácsi kezén mentek át. A háborús évekre, amikor Sopronba helyezték az egyetemet, amikor mindenki közös érdeke volt menteni az egyetem műszereit, értékeit. Azokra a gazdasági ügyeskedésekre, mikor a gyógyszerüzemben készített tifusz vakcinát „csencselték el”, hogy a betegeknek élteme legyen.

— Mire emlékszik vissza legszívesebben Laci bácsi?

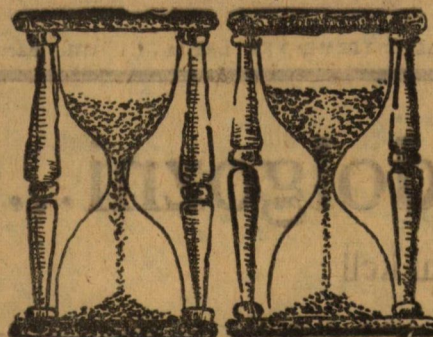
— Őszintén megmondom, én mindig

a kismembekkel való kapcsolatomra emlékszem legszívesebben. Mindig jó viszonyban voltam velük, a műhelydolgozókkal gyakran horgásztam együtt. Nem véletlen, hogy 1960—és 70. között ötször választották újból szakszervezeti titkárra. Bár előzőleg az egészségügyi szakszervezetek városi bizottsága elnökeként szerethetett tapasztalatokat ezen a téren, mégsem volt egyszerű a mindennapi munka mellett — gyakran dolgozott bent 6-ig fél 7-ig és még haza is vitt magával tennivalót — ezt a feladatot ellátni.

— Sokszor kellett — emlékezett vissza — felettesemmel ellenkező álláspontot képviselni, ami bizony nem volt könnyű. Úgy érzem sikeresen harcoltam ezekben a vitákban.

Laci bácsi kedves időtöltése a keresztretjénnyel, az olvasás és a bolyggyűjtés. A legjobban áhitott „hobby”-ja mégis a horgászás — erre jutott eddig a legkevesebb idő. Reméli, hogy most nyugdíjas korában egy évben legalább két hónapot tölthet ezzel a szórakozással. „Hát bizony nem is árt már pihenni” — mondta, amikor búcsúzóul hosszú életet és jó pihenést kívántam neki az elkövetkezendő években.

S. N.E.

Hol az igazság?

Ezt még mi sem tudjuk, de joghallgatók lévén keressük a választ. Valójában a cím alatt szeretnénk rendszeresen jelentkezni egyetemi lapunk hasábján. Célunk, hogy röviden megírjuk, milyen jelentősebb esemény történik karunkon és, hogy alkalom adtán tapasztalatainkról is szót ejtsünk.

Előjáróban

egy rendhagyó diákkörrel

számolunk be. Rendhagyónak nevezhető, mivel idegen nyelvről.

Néhány angol nyelvet kedvelő, harmadéves hallgató kezdeményezésére alakult meg. Már az elmúlt félévben segítséget nyújtott ehhez dr. Szentirmai Lászlóné nyelvtanár, a diákkör vezetője, és a kari KISZ-szervezet. A második, harmad és negyedéves hallgatókból álló kis társaság abból a célból szerveződött, hogy ne a — szó szoros értelmében vett — megszokott „iskolási” módszerrel tanuljanak nyelvet.

Az előbeszéd jelenti a legjobb gyakorlatot számukra. Ezenkívül rendszeresen fordítanak a Times-ből és a Daily News-ból. Nagy-Britannia, London, a különleges angol szokások, étkezések és egyáltalán az angol mentalitás megismerésére szolgál a A Trip To England című könyv, melyet a lektorátus bocsátott rendelkezésükre.

Legkisebbi tervük: tanulásuk útján felvenni a kapcsolatot egy angliai egyetem jogi karával és diákszervezetével. Elsősorban a nyelvtanulás a céljuk ezzel is, de egy ilyen kontaktus kialakítása más hasznos eredményeket is hozhat.

Ezen túlmenően barátság, esetleg cserélőtagolás is létrejöhet két különböző anyanyelvű, de azonos stúdiummal foglalkozó hallgatói csoport között.

Megkérdeztem két hallgatót, mi a véleményük a diákkör munkájáról. Feldmayer Livia elmondta, hogy egyetemi tanulmányai megkezdése előtt fél-évet töltött az Amerikai Egyesült Államokban. Szinte teljes angol tudás nélkül indult az útnak, a hat hónap viszont igen eredményes nyelvelésként bizonyult. Örül annak, hogy lehetősége van gyümölcsöztetni és felfrissíteni ezt a nyelvtudást.

Mártán Zoltán — a másik interjúalany gyűjteményéről már biztosan hallottak a lap olvasói. Államelnökök, királyok, törzsfőnökök fényképeit és aláírásait őrizi évek óta. A már szinte dokumentációs értékű album gyarapítását angolul folytatott levelezése segíti. (Legnagyobb sajnálatára, épp Queen Elizabeth-től nem kapott dedikálást a fotóra. Tudvalevő, hogy a királynő csak személyes barátainak, ismerőseinek adja kézjegvét.) Reméli, a diákkör munkájával a képek száma is gyarapszik. A kezdeményezés — ha rendhagyó is — mindenképpen pozitív. A visszhang ezt tükrözi. Bízunk benne, hogy az új diákkör iránt érdeklődők száma emelkedik a jövőben és a lelkesedés sem csökken.

R. K.

Egy zenekarról, amely még nincs

A mese, amely egyben valóság, a következő: Régóta felvetődött igény, hogy legyen az egyetemnek saját zenekara. Előnyeiről azt hiszem nem kell beszélni és ezeket még aktuálisabbá teszi, hogy a közeljövőben az egyetemnek egy saját — és remélhetőleg igényes — klubja is lesz. (Hangsúlyozni szeretném, hogy klub, amely a diákság kapcsolódását és szórakozását szolgálja, nem pedig szemérmesítő terem.) Előttünk már feltehetően mások is próbálkoztak ezzel, most azonban jószágok kezdtek elindítani a „lavinát”. Talán nem adjuk fel olyan könnyen mint az eddigiek. Támogatást is kaptunk dr. Dáni Sándor személyében.

A kezdeményezők összefűrték azokat, akik zenével foglalkoznak egyetemi tanulmányuk mellett. Elfoglaltság nélkül állítható, hogy „kialakult egy olyan „csapat”, amely talán sokra lenne képes. Emellett kínos kérdésekről is szó esett. A pénzről. Hiszen a fiúk ösztönökből nem tudják megvásárolni a felszerelést. Fordultak a KISZ-hez, az egyetem Kulturális Bizottságához, a gazdasági osztályhoz. Hiába. Elutasították kérésüket. Pedig ha tervünk megvalósulna sok magyarországi egyetemhez hasonlóan a JATE-nek is önálló zenekara lenne. Nem kifejezetten beat-et és nem is jazz-t akarnak játszani. A kettő igen jó keverékét.

Legutolsó lépés — amit a napokban tettek, „ügyünk” érdekében — kérelemmel fordultak a karok dékánjaihoz anyagi támogatásért. Az eredményt kíváncsian várjuk. A témához aktuálizálva: Help!

Szeged — Odessza

Földrajszakosok tudományos cseréje

Ezzel egyidőben a szovjet hallgatók III—IV. évfolyama 3 hetet töltött Magyarországon. Gyakorlatuk programja igen széleskörű és sokoldalú volt. Bejárták Észak-Magyarországot és a Dunántúlt. A megkezdett cserkeapcsolatok folytatásaként 1970. nyarán ismét 18 III. éves matematika—földrajz szakos hallgató utazott el dr. Jakucs László tanszékvezető és dr. Andó Mihály docens vezetésével a Szovjetunióba, 3 hetes terepgyakorlatra. A program főbb útvonala a következő volt: Odessza—Krim-félsziget—Szimferopol—Bolszoj-kanyon—Bahcsiszeraj—Csatür—Dag—Jalta és hajót a Fekete-tengeren, Szocsi, Jalta és Odessza útvonalon.

Ennek a terepgyakorlatnak a viszonzására az idei év februárjában került sor. Február 4-én érkeztek szovjet vendégeink Magyarországra. A csoport vezetője G. A. Miscsenko dékán és E. E. Povitsennaja gazdasági geográfus volt.

A magyarországi program bevezetőjeként dr. Jakucs László tartott ismerető előadást, amelyben a szegedi földrajzi tanszék vezetője és kutató munkájáról, a magyar földrajztudomány helyzetéről és eredményeiről, a földrajznak a népgazdaság számára nyújtott konkrét segítségnyújtási lehetőségeiről beszélt. Ezt követően a Természeti Földrajzi Tanszék baráti fogadásán látta vendégül az odesszai geográfusokat.

A további program széleskörű lehetőséget biztosított az ország megismerésére. Szeged város bemutatásán kívül vendégeink megismerték a Szegedi örvényi kőolajmedencét, a Dél-Alföld

termálfürdő nyújtotta lehetőségeit. Részt vettek üzemlátogatásokon, így jártak a 100 éves világhíres szalámigyárban, a békéscsabai konzervgyárban, a Szegedi Paprikafeldolgozóban.

Dr. Andó Mihály docens vezetésével tett kétnapos délkelet-alföldi tanulmányút során a terület természeti földrajzi jellemzőit, a vidék gazdasági életét tanulmányozták.

Országjárás

A program további részében országjáró körútra indultak odesszai vendégeink, dr. Tóth Imre adjunktus vezetésével.

Az egykori vízívilágban, a békési Sárreken keresztül vezetett az út vonal Debrecenbe. A Kossuth Lajos Tudományegyetem Természeti Földrajzi laboratóriumának megtekintése és dr. Kádár László professzor közvetlen előadása felkeltette a látogatók figyelmét a kísérletező geográfia iránt. Debrecen megtekintése után, ahol kegyelettel emlékeztek meg a II. világháború városkórnyéki csatáiról, a felszabadító Vörös Hadsereg katonáiról, akik a város szabadságáért életüket áldozták, Nyíregyháza volt a következő állomás. A Tanárképző Főiskola Földrajzi Tanszéke vendégeként — az újonnan be rendezett, modern tanszék előadótermében egy áttekinthető előadást hallgattak meg vendégeink Szabolcs megye és Nyíregyháza földrajzáról. Külön említésre méltó, hogy a helyi tanszék vezetője érdekes településföldrajzi azonosításokat mutatott ki éppen az elmúlt évben Nyíregyháza és a közép-

ázsiai oázis városok között. A szabolcsi termálfürdő, a tiszavasvári alkaloida gvár, majd a tiszalöki duzzasztómű megtekintése után vendégeink megköszönték a „borok királyát” is Tokajban.

A továbbiakban új szocialista városunk, Leninváros vívta ki látogatóink elismerését. Majd az Északi Iparvidék központjában, Miskolcon jártak. Lillafüred a szovjet vezetők szerint a kaukázusi Jupsara völgyét juttatta eszükbe.

Kazincbarcika bemutatása után a magyar barlangvilág központja, Aggtelek következett. Jártak vendégeink a Baradla barlangban, valamint a vendéglátó tanszék vezetője dr. Jakucs László által 1952-ben felfedezett Béke-barlangban is.

A következőkben megtekintették az ország jelenlegi legnagyobb víztározóját, a Lázberceti, majd a Bükk hegység csodálatos szikláit, és a középkori városrészekkel pompázó Eger nyerte meg tetszésüket.

Gyöngyös, Hatvan után következett a magyarországi látogatás egyik legnagyobb „attrakciója”, esti panoráma a gellérthegyi felszabadulási szobor előtt.

Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem modern diákszállója nyújtott szállást a csoportnak a 3 Budapestben töltött éjszakára.

A munkásmozgalmi jelentőségű újpésti (váci-úti) gyárnegyed, a hajógyár, a modernizált Obuda új lakótelepe, és végül a Budai Vár jelentette az első nap főbb programját.

A Nemzeti Galériában tett közel 3 órás látogatás után úgy nyilatkoztak vendégeink, hogy csak itt legalább egy hetet el eltöltöttek volna.

A búcsú-vacsora magyaros, cigányzenés programja, az elmaradhatatlan pohárköszöntők közben éreztük leginkább, hogy ismét közelebb kerültek az odesszai és a szegedi egyetem hallgatói, tanárai egymáshoz.

Universitas '70

Irodalmi antológiát nagyon sokféle céllal, sokféle elképzeléssel lehet összeállítani. Az Universitas '70 — mindössze 141 lapot számlál — antológia az előző szerint a korábbi évek gyakorlatát követve most sem akar többet „...mint bemutatni felsőoktatási intézményeink fiataljainak alkotásait, buzdítani az igazi tehetségeket, és kérni az irodalmi közvélemény figyelmét”. Annak a huszonkét fiatalnak, akiknek **Borbély Sándor** az általa legjobbnak tartott írásait versek és elbeszélések kategóriába sorolva „betűrendes katalógusba szerkesztette”. A felsőoktatási intézmények rendszeresen frogató hallgatóinak egy korosztályát képviseli a kötetben tizenöt költő és hét novellista — a tudományegyetemekről, a tanárképző főiskolákról és a tanítóképzőkből. Sajnálatos, hogy az orvostudományi és műszaki egyetemek írással próbálkozó hallgatóit elkerülték a szerkesztő figyelmét. Jónéhány van pedig közöttük, akiknek írásai helyet kaphattak volna egy ilyen célú irodalmi antológiában. Csak gazdasághatnák azt a képet, amelyet a kis kötet ennek a felszabadulás idején született leendő értelmiségi nemzedéknek társadalmi és egyéni közérzetéről, helykereséséről, életérzéséről ad. Ebben az esetben úgy érzem, hogy a szerkesztő nem esett volna az említett hibákba, nem lenne ennyire feltűnően heterogén, darabos az antológia anyaga.

Baka István:

Elment a gyermek

Mozdulataimból, szememből
elment a gyermek, aki voltam,
ránckba gyűrt a fodrozó víz,
árnyam sötétül rajta holtan.

Elment, mint rongyokban ázva
a hőmunkások márciusban,
kerekek cipője messzi csillog
a szőke, süppedő homokban.

Zelei Miklós:

Téblábolók

Idekerültünk,
A jégeső
nekünk is fájt,
de tőlünk
nem kérdezte senki.

Pártállásunk
a legnagyobb szegény:
úgy lettünk velük,

hogy húsz éve
nem voltunk ellenük.

Szerelmeink közt
eltéblábolunk,
kézre adunk ezt meg azt —
a szocializmus
asszisztensét.

Különösen az a lírikusok fejtegete. Kevés közöttük a szemléletben, stílusban egyaránt egyéni hangú. Szinte mindegyikükre jellemző, hogy az idősebb költőnemzedékek példáihoz kötődnek. A saját életük adta élményanyagot gondolati, szerkesztési, formai egységben tolmácsolni kevesen képesek még. Többségüknek a vers egységét túlmagyarázások, a mondanivalót nem szolgáló, funkció nélküli — egyénieskedés, öncélúság látszatát kelte — sokszor értelemzavaró képsorok, szójátékok tördelik szét.

E hibától a három bemutatott szegedi költő közül egyedül csak **Baka István** mentes. Tiszta, egységes kompozícióba zárt, érezhetően régen érlelődő mondanivalója a felnövő emberről igényes, magasszínvonalú verskultúráját bizonyítja. **Sipos Áron** és **Zelei Miklós** a kötetben szereplő verseik többségében sajnos túlhajtják kifejezőeszközeiket a vers egysége, mondanójuk rovására. Az értékesebbek azok a versek, amelyekben mérték tartására képesek (**Sipos Áron**: Tartozékok, **Zelei Miklós**: Téblábolók). A lírikusok közül egyébként **Aczél Géza**, **Kartal Zsuzsa**, **Szilágyi Ákos** bizonygatja leghitelesebben bontakozó tehetségét.

A novellisták általában a költőknél tudatosabb, fegyelmezettebb, erőtebb mesterségbeli tudásról adnak számot. Munkáikban kevesebb az öncélú leírás, nagyobb a szerkesztésbeli biztonságuk; bár erőnyeik között — annak ellenére, hogy kifejezetten gyenge novella nincs a kötetben — jelentős különbségek érezhetők. Öröndetes, hogy a legértékesebb prózafiók egyike szegedi, **Temesi Ferenc**. **Kiszorító** című elbeszélésének magányos, kissé cinikus, margóiról ránkötő, rokonszenves hőse ígéretes tehetségről árulkodik a sorok között is. Temeséhez hasonlóan az erőtebb novellisták közé sorolhatjuk **Bereiményi Gézát** és **Csaplár Vilmost**.

Azt, hogy az antológiában helyet kapott fiatal szerzők közül kikből lesznek igazán tehetséges felnőttek, a vékonyka kötetben található néhány alkotásukból megjósolni merész vállalkozás lenne — az idő eldönti majd. Figyelmünket azonban valamennyien megerdémlik.

SZABÓ MAGDOLNA

* Az alábbiakban az antológiában megjelent szegedi szerzők műveiből közlünk szemelvényeket.

Temesi Ferenc:

Kiszorító

(részlet)

Azt hiszem, Descartes születésnapját ünnepeltük. A városi könyvtár olvasótermében ücsörögtem, látszólag minden cél nélkül. Néhány viaszabú lézengett csak a polcok között, testvéreim, kiknek felnivalójuk volt a tavaszi napfénytől. Már vagy harmadszor futottam át a „Megyei Irat” egy szál házassági ajánlatát, de mert se „jóslituálnak”, se „diplomáznak” nem mondhattam magam, egy vékony sóhajjal lemondtam a „csinosnak mondott” nőről. Igen, akkor kezdődött. Végigbókláztam a könyvvállványok sauk folyosóján, azon medítálva, melyik könyvvel kezdjek ki. (Mert a könyvek olyanok, mint a nők.) Hosszasan szemrevételeztem egy másodvirágzását élő molettet — tudván, hogy az ilyenektől sokat lehet tanulni —, végül mégis egy barna csitrinél kötöttem ki. Szó nélkül magammal cipeltem egy asztalhoz. Végigtapogattam, simogattam, megszagoltam — jó volt. Attértem a lelkivilágára. „Wolf-gang Borchert: Az ajtón kívül” — ez állt az első lapon. Izgatott remegés fogott el, mint az első randevúkon általában. Rövid idő alatt sikerült teljesen megfedkez-nem arról, hogy reggelim négy korty víz és három mély lélegzet keverékéből állt. Az egyik novella után, mely ha jól csalogdom „A fallóra” címet viselte, szeméyes, piros golyóstollal írt sorok zökkentettek ki e paradicsomi állapotból. Bosszúsan tovább akartam lapozni, de a lap aljára odakuszált név megállított: „Minden Áron.” Meghökkenve, kezdem betűzni a pirinyó betűkkel odarótt írást.

„Ti nem éreztétek még. Nem, belétek még nem márt lámpafény. Jól vagytok ugye? Tetszik az ég saíne, hajnalban a csókok szuszogása, anyátok féltékeny ölelése: ugye tetszik a kislány, akit félórátre csókoltok tudóvesszes kapualjakban? No persze. Nem irigységből mondom, már nem.

En öngyilkos akartam lenni. Röhej: de még ez se sikerült. És semmi sem. Pedig higgyétek el, pont olyan vagyok, mint ti. Megnövesztettem a hajam, farmert viselek, kívülről tudom a legújabb számokat, meg van egy magashyaktú pulcsm is. A különbség csak az, hogy az én hosszú hajam nem kellett senkinek, a pulóveremet sem dicsérték, egyetlen lány nem kérdezte tőlem a legújabb számok címeit. Csak ott toporogtam kívül a körön, mint ennek a könyvnek az írója, és úgy tettem, mintha nem érdekelne az egész. De ezzel sem kelteztem feltűnést. Otthon hossza...

ALKALMATLAN KÍSÉRLET!!!

Ne haragudjatok rám. En tisztelen a könyveket, és nem ostoba megjegyzéseket írkáltam ide. Meg akarok maradni, ennyi az egész. Minden Áron.”

Már rohanni akartam a könyvtárhoz, hogy megcsúfítottak egy könyvet, de megszólalt bennem a másik polgár, aki csak nyugalomra áhítozott. Maradtam. Aztán elfelejtettem az egészet.

Evek múltak el. És ekkor újra találkoztam ezzel a nyugtalanító névvel. A „XII. Ifjúsági Magazetelajtó Napok” vagy a „Galamblelkű Al- és Főbérlek Evi Rendes Vándorgyűlése” idején történhetett, mert semmi nem változott a városban. Szokásomhoz híven most is az olvasóteremben vártam, hogy kiműljön ez a nap is. Hogy, azért mégis csináljak valamit, rossz lányokkal kezdtem foglalkozni: azaz újságokat böngésztem. Hamar felhagytam vele, s elhatároztam, azt a könyvet fogom megszeretni, amelyiket jobbról az ötödik asztalnál ülő fiatalember gusztál. Erősen reméltem, hogy nem egy száraz vénkisasszony lesz — valami tanulmány az előgerinc-húrosokról vagy ilyesmi. A fiatalember a „Tonio Kröger”-t olvasta. Levettem egy példányt a polcra. Régi ismerősként köszöntöttem, és nekifogtam az olvasásnak. Utolsókat hörgött az este, amikor egy lapszélről váratlan agresszivitással rámtörték az apró betűk, ugyanazzal a makacs golyóstollal a papírra szédítve:

„En vagyok a fiatal Tonio, rólam szól a történet eleje. Lehet, hogy mindenki így érzi, de én est ide is írom. Ne lepődj meg, nyálas olvasó, nem vagyok irodalmi útonálló. Csak én is élni akarok. Élni akarok halálomig, nem a halálomig élni.”

Itt elfogyott a hely. Lapoztam.

„Hogy ez mennyiben tartozik rád? Rád is tartozik. Te és a többiek szorítottatok ide a lap szélére, erre az egyedül tiszta csikra a könyörtelenül zárt sorok mellett. Eleinte csak önmagamban kerestem a hibát, de aztán rájöttem valamire!”

Ésre se vettem, a már csak lapszéleket olvastam.

„És ekkor elhatároztam, hogy írni fogok. Megírok mindent, amit lehet, sőt többet is. Rólatok, rólam — emberekről. Itt, a lap szélén, ahol ujjlenyomatotok ráüt sorsotokra a pecsétet — míg máshol nem lehet. Történeteket fogok írni prózában, versben, ahogy jön, életből kihalított szilánkokat vagy amit igaznak kitalálok. Mert tudom, hogy tudok. A legváratlanabb pillanatokban török majd rátok, innen a margóról, ahol annyian áldogálunk. Ha megvettek ezért, maradjatok csak görcsösen a sorok között, ne pillantsatok ki a lapszéleire soha. Nekem az is elég lesz: tudni fogjátok, hogy ott vagyunk. Esküszöm, hogy véghez viszem. Minden Áron.”

Sipos Áron:

Tartozékok

Van szegény és van gazdag,
mindkettőnek van villája.

(A gazdagnak autója van hozzá,
a szegénynek kése.)

Egy nemzeti opera újjászületése

Erkel: Saroltá-ja a színházban

A Szegedi Nemzeti Színház, amely már számos nagysikerű opera bemutatásával kedveskedett a város operakedvelőinek, egy új eddig feledésbe merült művet tűzött műsorára. Erkel Ferenc, kinek személyében a magyar nemzeti opera megteremtőjét tiszteljük 1882. március 15-én fejte be Saroltá című vígoperáját.

A mű 1901-ben három előadás után megbukott, és 70 évnél kellett elteltie ahhoz, hogy felfedezzék zenei anyagának értékét.

Az opera — bonyolult cselekménye és szövegének magyartalansága miatt — eredeti formájában nem volt alkalmas bemutatásra. A Magyar Rádió felkérte Vaszy Viktor érdemes művészt és Romhányi József szövegírt a mű átdolgozására.

Az eredeti cselekmény Géza fejdelem idejében játszódik, de ezt Romhányi átfelvezte Mátyás korába. A változtatást az tetle indokolta, hogy az opera cselekménye sokkal jobban ráillik a nép között áruházban járó Ma-

tyás királyra, mint Gézára. Így a történet hitelesebbé vált.

A magyartalan, sántító prozódia kiirtásával, s helyettük izes magyaros szavak használatával a szövegíró tömörebbé, átfogóbbá tette a művet.

Ugyanez volt a célja a zenei átdolgozásnak is. Az eredeti partitúra tanulmányozása közben bizonyos jelek arra engedtek következtetni, hogy az opera egyes részeit nem Erkel, hanem fia írták. Ezek természetesen kimagyarázhatók az átdolgozás folyamán, sőt az Erkel által írt anyagból is el kellett hagyni összesen mintegy 30–40 percnyit.

A hangszerelésben csak végszükség esetén történt változtatás, ahogy Vaszy Viktor megfogalmazta:

„Nem volt célunk okosabbnak lenni az alkotó mesternél...” Az Erkel anyagban voltak olyan részek, amelyeknek magas fekvése fárasztó volt az énekesek számára. Ezeket, az átdolgozást végző Vaszy Viktor letraszponálta, így például:

Ordító I. áriájának középső részét is, amely Erkel: Ünnepi nyitánának egy témáját tartalmazza.

Az egyházi kórusrészeket meg-harmonizálta, s mindezekkel színezte a zenei anyagot.

A legodaadóbb munkát a III. felvonás második része igényelte, amelyet majdnem teljes egészében át kellett dolgoznia, itt jelentkeztek elsősorban az idegen kórusú származó részek és a feltűnőbb dramaturgiai hibák, amelyek kiküszöbölése a mai fül számára élvezetesebbé, érdekesebbé tette a darabot.

Ezek után méltán várható, hogy e XIX. századi művész alkotása elfogadjon az új megillető helyet nemzeti operáink között.

DAVID ILONA

Lehel István kamaratárlata

Lehel István festőművész a JATE művészeti történet tanára az újságíró klubban állította ki alkotásait.

A képeknek nincs címe, de ez nem okoz hiányérzetet — a vonalak, színek, formák elmondják a művész gondolatait, érzéseit a mikro és makró világról. Festői kompozíciói a természetben azonn mód soha föl nem leltető, összefüggés logikáját sugározzák. A kompozíciók egysége, véglegessége zárja le a képek érzelmileg drámai küzdelmét. Ember alakú, dekoratív formák kígyóznak egymásért és egymás ellen a vásznon arénájában. Az organikus világ elemei egyik képről a másra repítik át tekintetünket. A lapok virágkelyhek, páfrányok, csil-lagokat, madártollakat mímelnek. Repül, táncol a művész keze s ez küzdelmes szuggesztivitással olvasható le képeiről. Az egyik kép dús színeivel, vitális erejével, fantáziázó orvó nyelvel lep meg bennünket. A mási-kon levegős fehér lapon fekete jelek közvetítik az összefüggéseket. A képzőművészet célja eredendően az élet feldiszfizése, s Lehel István művei dísz-ként is hibátlanok. A művész szemlé-lődve nézi a világ mozgását s jelképe-vel adja vissza annak értelmét.

Az itt látható képek tíz évvel ez-előtti időszak termékei. Legújabb alkotásainak bősége anyagával a közel-jövőben a Móra Ferenc Múzeumban találkozhatunk.

N. E.

Tandi Lajos: Folkbeat

Az irodalmi diákkörőről

Hosszú évek sikertelen próbálkozásai, neki-nekilendülő és újra és újra elakadó kísérletei után a közelmúltban megalakult a főiskola legújabb tudományos diákköre, az irodalomtörténeti. *Lőrinczy Huba* tanársegéd irányításával 1970. november 19-én tizenhárom, többségben másodéves hallgató hozta létre a diákkört. Az alakuló ülésen az indulás adminisztratív és „teoretikus” feladatait oldották meg. A következő, december 17-i ülés érdemi munkáját is nagyrészt hasonló kötelezettségek teljesítése töltötte meg. E két foglalkozás legfontosabb eredménye: megszületett a diákkör munkáját összefogó egységes keret, megtörtént az ezt irányító három tagú vezetőség megválasztása, s az egyéni feladatok, témák kijelölésével megtették az első lépéseket a majdani dolgozatok elkészítéséhez vezető úton.

Íme, ennyi az Irodalmi Tudományos Diákkör „története”. Am ez a száraz adatsor, — mely hivatalos kimutatásnak inkább megfelel — aligha mutatja a tanárt és a hallgatót egyaránt feszítő energiát, a vágyak, tervek sokaságát. Hiába idézem a diákkör célját két fesszen, de hosszú mondatba sűrített gondolatot, a hivatalos formula nem adja vissza az azt létrehozó szándékot: tehát a diákkör célja „hogy munkájával kapcsolódjék a Szegedi Tanárképző Főiskolán folyó irodalmi oktatáshoz, a szakemberképzéshez, az Irodalomtörténeti Tanszék kutatási programjához, kiegészítse az oktatott anyagot. Figyelemmel kísérje az irodalomtudományok fejlődését, eredményeit, fejlessze a hallgatók önálló kutatási — és vitakészségét.”

A jelenlegi három szekció — mai magyar irodalmi-, világirodalmi — és a századforduló irodalmával foglalkozó szekció — a változatosabb témák feladatait megoldásában segítheti majd a diákkör tagjait. Van, aki Németh László társadalmi drámáit akarja elemezni, és akad Illyés Lirájának is kutatója; éppúgy Thomas Mann, Bródy Sándor, Herczeg Ferenc, Tömörkényi Balázs Béla vagy a fiatalabb irodalomból Raffai Sarolta is vonzza az érdeklődőket.

A diákköri munka eredményességét fogja növelni közös ülésekre meghívandó előadók (jeles irodalomtörténészek) egy-egy előadása, a módszertani segítséget nyújtó szekciófoglalkozások és a rendszeres referáló ülések megszervezése.

Am, hogy mennyi fog az elképzelésekből megvalósulni, ki tudja. A tapasztalat arra int: „Szabad készíteni árasznyi jövőket”, de sikert csak a mértéktartó, határozott, céltudatos munka hoz, és — nem frázis! — az erők összefogása biztosítja a vágyak teljesülését: életképes Irodalmi Tudományos Diákkört.

LENGYEL ANDRÁS

Hangverseny és kiállítás

Két tanszék műsora

A Tanárképző Főiskola Ének-zene Tanszéke az 1970–71-es tanévre gazdag zenei programot állított össze. Már hagyománnyá vált, hogy évenként megrendezi azt a hangversenysorozatot, amelynek műsoraiban a tanszék valamennyi tanára szerepet vállal.

Ebben az évben a színvonalas esték sikeréhez hozzájárul a Rajz Tanszék is. Minden alkalommal egyben kiállítást is látogathat a közönség.

Októberben *Veszely Gabriella* Schubert dalestet adott. A kitűnő zenei eredmény mellett *Leikes István* főiskolai tanár képeit tekinthették meg.

Következő hónapban *Gábor Éva* tanárnő Beethoven, Schubert műveiből énekelt, nagy sikerrel. Zongorán kísérte *Nagy István*.

Február 16-án lépett pódiumra a tanszék hallgatói, tanárai és a meghívott vendégek előtt *Monoki Lajos* (hegedű), *Jóó Ete* (gordonka), *Nagy István* (zongora). A hangversenyt, amelyen Beethoven és Haydn triók hangzottak fel, *Avari Béla* tanszékvezető nyitotta meg. Az előadást Cs. Pa-

Az ötlet már 1965-ben az egri kiejtési konferencián felvetődött: nem magyar szakos főiskolai hallgatók számára is tantárgyként bevezetni a beszéd-művelést. (Eddig csak a Színművészeti Főiskolán tanították). Megvalósítására — így a Szegedi Tanárképző Főiskolán is — ebben a tanévben került először sor.

Kétszázon felül van azoknak az elsős természettudományi szakosoknak a száma, akiknek a főiskolán heti egy órában tanítják a szép magyar beszédet.

— Feladatunk — mondta *dr. Incze Gy. Géza* a Magyar Nyelvészeti Tanszék vezető főiskolai tanára — a pontos, a köznyelvi normának teljesen megfelelő, érthető, kifejező, árnyalt beszéd megtanítása és az erre való nevelés elsajátíttatása. Ezért gondosan előkészítettük ennek a kollegiumnak a beindítását. Oktatóink a többi főiskolával közös megbeszéléseken kidolgozták a tanítás módszertani kérdéseit.

Gyakorlás közben

Néhány ellesett perc az elsőévesek beszédművelés óráján: A tankönyv egyik gyakorlatával (elolvasni egy meghatározott irodalmi idézetet, ügyelni a helyes légzéstechnikára és a hangmagasságok váltakozására) matematika — műszakiismeretek és matematika — fizika szakos hallgatók birkóznak. Nagy figyelemmel hallgatják egymást, javítják a hibákat, újból és újból megpróbálják helyesen mondani. Majd a hangsúly és a szünet elméleti kérdéseit beszélnek meg példákkal illusztrálva — és ismét gyakorlás követke-

zik. Mihály festményei tették hangulatosabbá.

Erdeklődéssel várjuk a márciusi Chopin-estet is. Nagy István zongoraművész játékát hallhatjuk majd, műsorában balladák, scherzók és a C-dúr rondo szerepelnek. Ezt követően rendezik meg *Avari Béla*, *Frank Oskár*, *Jóó Ete* és *Nagy István* szerzői bemutakozását.

Reméljük, hogy ezeken a koncerteken is pótszékerekre lesz szükség a Lenin-teremben.

VIDRA KLÁRA

Rongyosbuli

Az idén február 27-én rendezték meg a rajztanszék hagyományos rongyosbúlját új környezetben, a főiskola dísztermében. Nagyszámú rongyos alattvaló sereg lelkes közreműködésével a „demokratikus centralizmus” tiszteletben tartásával zajlott le a rongyoskirályválasztás. Rongyokban, ötletekben, hangulatban, jókedvben, sörben — az utóbbit kivéve — nem volt hiány. A szünni nem akaró jókedv bizonyította, hogy a „rongyosok népe” a rajztanszékről való kényszerű kiűzése ellenére hamar magára talált az új házban. A rongyosbúlján végül a különböző „nemzetiségek” (főiskolások, bölcsészek, orvostanhallgatók, jogászok, gimnazisták) teljes egyetértéssel bizonyító közös éneklésével, táncával zárult.

TÓTH ATTILA

Kissé elkésve

Amit a vizsgaidőszakról tudni kell — vagy tudni kellett volna?

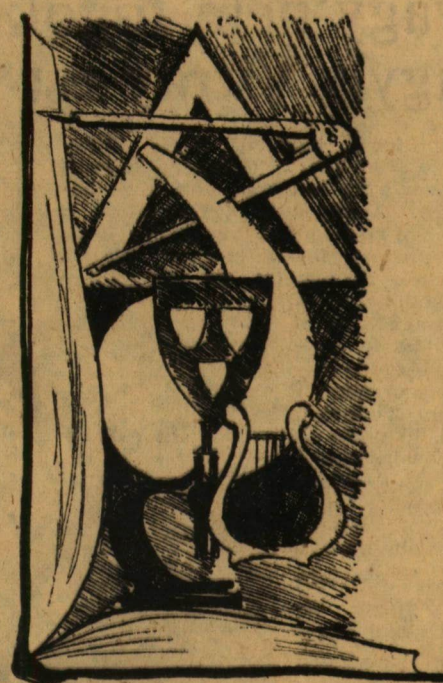
Meg kell állapítanunk, hogy főiskolánkon pezsgő élet folyik, amely szervezeti kérdésekben mindannyiunkat érint. Eppen az a feladatunk hogy a vizsgaidőszak kapcsán ezekről az újításokról, módosításokról beszéljünk, és egyben tájékoztassuk a hallgatókat. Első és legfontosabb az, hogy az 1971-es évben bevezették az új Tanulmányi és Vizsgaszabályzatot.

Mennyiben jelent ez eltérést az elmúlt évek vizsgarendszerétől? A differenciáltságot kell hangsúlyozni, amely módot és lehetőséget ad a felsőoktatási intézményeknek az egyéni kezdeményezésre. Így született meg főiskolánk új vizsgaszabályzata is.

Sajnos a hallgatók közül csak részben értesült. Ugyanis több hallgató arra a kérdésre: — Meddig tart a vizsgaidőszak? — egyértelműen január 23-át jelölte meg válaszként. Megállapíthatjuk, hogy a vizsgaidőszak tulajdonképpeni időpontja nem volt mindenütt köztudott. Itt közrejátsszik az a sajnálatos tény, hogy a főiskola vezetése által hozott határozat érvényesítése csak február első napjaiban érkezett vissza a Művelődésügyi Minisztériumból. Így a Tanulmányi Osztály vezetője az előzetes eligazításon nem tudta tájékoztatni pontosan a csoportvezetőket. Eppen ezért nem tudtuk élvezni, illetve nagyon kevesen élhettek azzal a lehetőséggel, hogy a tanév első félévi vizsgáit február 10-ig tegyék le. A pontos tájékoztatás érdekében felkerestük *Elek József* tanulmányi osztályvezetőt.

Beszélgetésünk során megtudtuk, hogy voltaképpen mit is jelent, miben

Tanárképző

Főiskola

realizálódik az új vizsgaszabályzat? A szorgalmi időszak 1971. május 15-ig tart. A fennmaradó néhány nap — a régebbi tanévbeosztás alapján — az évközi üzem, terepgyakorlatok és tanulmányi kirándulások lebonyolítására szolgál. Új lehetőség ez, amely egységesíti a tanévet és szervezettebbé teszi a szorgalmi időszakot. A tulajdonképpeni nyári vizsgaidőszak május 15-től június 30-ig, illetőleg szeptember 1-től 10-ig tart. Ez lehetőséget ad arra, hogy a hallgatók saját igényüknek megfelelően szervezzék vizsgájukat.

Újdonság, hogy nincs utóvizsgaidőszak. A tanulmányi osztály gondoskodott arról, hogy minden hallgató kézhezkapja a tanulmányi és vizsgaszabályzatot. (Április 1-én ingyen és bérmentve kapjuk meg.) Új vonás még, hogy a szabályzat rögzíti az utóvizsgázás lehetőségét is. Ennek értelmében 1.—3. félévben nyolc alkalommal utóvizsgázhat az erre rászorult hallgató. Részletesen és egyértelműen rögzíti az új szabályzat a KISZ tevékenységét is. Mégpedig: —

- felvételi, és kihelyezési munkaterületen
- különleges vizsgaengedélyezés esetében
- félévismétlés eldöntésében.

Ez azt jelenti, hogy a hallgatókat közvetlenül érintő döntésekben vétőjoggal élhet a KISZ-szervezet.

Reméljük, hogy ebben a félévben már kihasználhatjuk mindezeket a lehetőségeket.

APRÓ TIBOR

Új tantárgy a szép magyar beszéd

zik, sőt még helyesírási problémákra is jut idő.

Veres Rózsa matematika — műszakiismeretek szakos elsőéves:

Nagyon jónak tartom, hogy óráinkon sokat gyakorolunk. Szerintem leghasznosabbak a magnós órák, amikor visszahallgatjuk saját hibáinkat, vagy pedig éppen valamilyen neves előadóművész vagy rádió bemondó tolmácsolásában halljuk előbb az általunk is gyakorolt szöveget. A tankönyvünket éppen azért tartom jónak, mert nagyon sok jó gyakorlat van benne.

Az említett jegyzet: *Hernádi Sándor*: Beszédművelés. Sajnos azonban „hiány-cikk”. Az oktatók és hallgatók közös óhaja, hogy minél előbb és minél nagyobb példányszámban nyomtassák újra ezt a jegyzetet.

Az első félév tapasztalatai

Rozgonyi Miklósné tanársegéd: Legfontosabb észrevételem, amely már eredmény is, hogy tudatosult a hallgatókban az, hogy beszéd közben mire kell vigyázniuk, mi az, amin feltétlenül javítaniuk kell. Sajnos egyéni hibák korrigálására ritkán jut idő. Nagy létszámú (20–24 fős) csoportokkal dolgozom, a heti egy óra kevésnek bizonyul.

Csányi Mária hallgató véleménye szerint is nagyon helyes, hogy bevezették ennek a tárgynak oktatását, feltétlenül szükségesnek tartja, de legalább heti két órában, hogy több idejük legyen gyakorlatra. Elmondta, hogy milyen hibákat vettek közösen észre beszédében, olvasásában és ezek kiküszöbölésére már tudatosan törekszik.

Megkérdeztem a hallgatókat, hogy az órán kívül foglalkoznak-e ezzel a tárggyal? *Egy elsőéves* fiútól hallottam, hogy minden gyakorlat fölöttéges és egyáltalán az egész tárgy tanítása, mert aki eddig nem tanult meg helyesen beszélni az ezután sem fog. A lányok közül viszont azok, akikkel beszéltem azt mondták, hogy a beszédművelés óráit megelőző napon egy-másfél órányit mindig gyakorolnak. Amellett, hogy hasznos a sok tanulás mellett még pihentetőnek is tartják és így szívesen foglalkoznak vele.

Mucsi Józsefné docens a tantárgy másik oktatója szintén úgy látja, hogy a hallgatók valóban nagy igyekezetet és érdeklődést mutat. Oktatási módszereiről beszélgetve elmondta, hogy nem egyszer ad olyan jellegű házi feladatot, amelyben neves előadók vagy közéleti személyek nyelvi megnyilatkozásait, gesztusait, mimikáját kell megfigyelniük a hallgatóknak.

Minden példánál megfigyeltetésnél pedagógus központúságból indulok ki. Mert nem lehet közömbös egy 30–40 éves oktató tanár életében az sem, hogy milyen technikával beszél. Ez a beszéd. Ügyelni kell rá, a helyes mozgásra, lélegzetvételre, artikulációra. Erre is meg kell tanítanunk a jövő tanárait.

S. N. E.

Mennyit keres a riporter, avagy nem fogok hazudni, vagyis Vitray est az egyetemen

Nem fogok hazudni, ígérte Vitray Tamás 16-án este a közönségnek, ezáltal nem a tv kamerái előtt ülve, hanem az Auditorium Maximumban, a megjelent érdeklődők kérdéseire válaszolva. Nem fogok hazudni, inkább hallgatók — mondta, de szerencsére mindkettővel — a hazugsággal és a hallgatással egyaránt — adós maradt. Nem maradt adósunk viszont a pergő, humoros és találó válaszokkal, ami a kérdések egy részét felsorolva is látszik, nem volt könnyű dolog. Varga ügy, profi kérdés, ki nek szurkol, átigazolási kérdések, szereti-e Szepesit stb. S mindezekre úgy válaszolva, hogy a közönség végig együtt élt a válaszokkal. Vitrayval együtt örült, nevetett, derült az anekdotákon, talán észre sem véve, hogy közben mennyi mindent megtudott a magyar és a nemzetközi sportéletéről.

Egyéni véleményt mondott nemcsak Vargáról vagy a profi kérdésről, de általában mindenről és mindenkiről: Szepesiről, Albertről, Höffer Józsefről ugyanúgy, mint az NDK sportsikereiről, utazásairól, műkorcsolya közvetítéséről, kedvenc műsorairól, a kerületi vetélkedőről, a Kozma—Pusztai—Pataki—Bánfalvi ügyről. Gyorsan elrepült az idő, s a közönség csak azért távozott elégedetlenül, mert még talán reggelig kérdeztek volna.

Bár a válaszokból elsősorban Vitrayt, mint sportembert ismerhettük meg, én emellett kíváncsi voltam az emberre és a riporterre is. Milyen is valójában? Ezt ugyan már a képernyő előtt ülve többé-kevésbé mindenki eldöntötte az elmúlt években, de talán segítenek az én megfigyeléseim és azok a mondatok, amelyeket magáról mondott.

Tehát: külsőre semmi feltűnő nincs benne. Szerény, egyformán udvarias mindenkihez. Elég alacsony és ezen ő maga is sokat tréfálkozik. Németül, angolul, franciául felsőfokon beszél, magyarul nem különben, Villánygyor-

san kapesol, remekül anekdotázik, kitűnően koncentrálni.

Mit mond magáról: Szerencsés ember vagyok, mert ugyanez a hobbi és a pénzkereső foglalkozásom, ezt pedig kevesen mondhatják el magukról. Szóval hobbi a riporterség, de ne

gondolja senki, hogy ez valami különleges képességeket igénylő dolog. Átlagos intelligencia, műveltség kell hozzá, és lehetőség. Például olyan mint Szepesinek, amikor az 50-es években volt mit közvetítenie, mert vereséget úgy a legjobb riporter sem tudja jól közvetíteni. Tehát lehetőség, hiszen a riporter sajátos amíg kezdő és tanul, a közönség idegein tanul.

Ezért nehéz a most indulóknak: Őket már több mint kétszáz ezer készülőként nézik, amikor én kezdtem tizenkét éve, még csak 16 ezer tv-készülék volt Magyarországon. Ski emlékszik már az akkori hibáimra.

Fersze a riporter nem színész, aki fiatal korában nagy tehetségnek indul, s öreg korára beéri a nagy örömei szerepre. Itt minden eldől az első pillanatban, később legfeljebb rutinosá válik az ember. De mindig önmagát kell adni, s nem lehet egyszer Jágó, másszor Cézár. Hogy mi volt a kedvenc közvetítem? Talán az olimpia a maga csodálatos élményei, eredményei, feszültségei miatt. De mindig jön újabb nagy verseny, újabb élményekkel, eredményekkel, feszültségekkel s elmosza az előzőt. Ez a szép benne...

Hirtelenjében ennyit tudtam lejegyezni, remélem ez sem volt tanulság nélküli. Ja, hogy mennyit keres a riporter? — hisz ez a címben is benne volt? Havi fixe mint főmunkatártnak négyezer-kettő, havi jövedelme tízezer körül van. De most már elárulhatom, amit Vitray Tamás is bevallott utólag, hogy ebben az egy kérdésben nem mondott igazat — fölfele kerekített erősen.

AMBRUS GYÖRGY

A 25-ik előadás

A József Attila Tudományegyetem Egyetemi Színpada március 13-án a Bartók Béla Művelődési Központban két előadáson szerepel Déry Tibor: Oriáscsecsemő c. darabjával.

Március 20-án este 7 órakor az Auditorium Maximumban az Oriáscsecsemő 25. előadását rendezik meg.

Vizsgaemlékek

Alaphelyzet, mint mindig: a hallgató semmit sem tud.

Professzor: Tegyük meg egy kísérletet. Két könnyű, vagy egy nehéz kérdést kér?

Hallgató: Egy nehezet.

Professzor: Akkor határozza meg, hol van a föld középpontja.

Hallgató: A Széchenyi tér két átlójának metszéspontjánál.

Professzor: (megdöbben) Mégis miből gondolja?

Hallgató: Sajnálom professzor úr, ez már a második kérdés.

Alaphelyzet hasonló. A tétel II. András kora.

Professzor: Talán azt meg tudná mondani, hogy ki írt erről a korról drámát?

Hallgató: Katona József?

Professzor: Gondolkodjon, és próbáljon idézni valamit a darabból.

A hallgató hosszasan és idegesen elmélkedik, tisztában van vele, hogy ez az utolsó dobása.

Hirtelen, feldérül az „arca”, és boldogan mondja:

— Ah, Biberach!

Motto: „Vicc helyett nem rossz”.

Sokan és permanensen szidják a menzát. Le kell szögezniem én otthon ebédelek, így a teljes pártatlanság oldaláról szemlélem a kérdést. Ettől függetlenül nagy örömmel láttam két-három hete a Móra Kollégium új kezdeményezését. A hirdető táblán a következőket olvastam:

„Segítsd a Menza Bizottság munkáját.

„Eszrevételeidet írd fel ebbe a füzetbe!”

Megdöbbenett, hogy a füzet valóban ott lóg (ellentétben egyes vendéglátóipari egységekkel, ahol a panaszkönyv helyének megjelölése teljesen fiktív, mert még senki sem találta meg), sőt írószéköt is biztosítottak a felháborodott menzalátogatóknak, nehogy tollkeresés közben elpárologjon az indulat. Nagy izgalommal nyitottam ki a füzetet (lehet, hogy teljesen törvénytelenül), és a következő két bejegyzést találtam:

„Ilyen jót még nem ettem!”

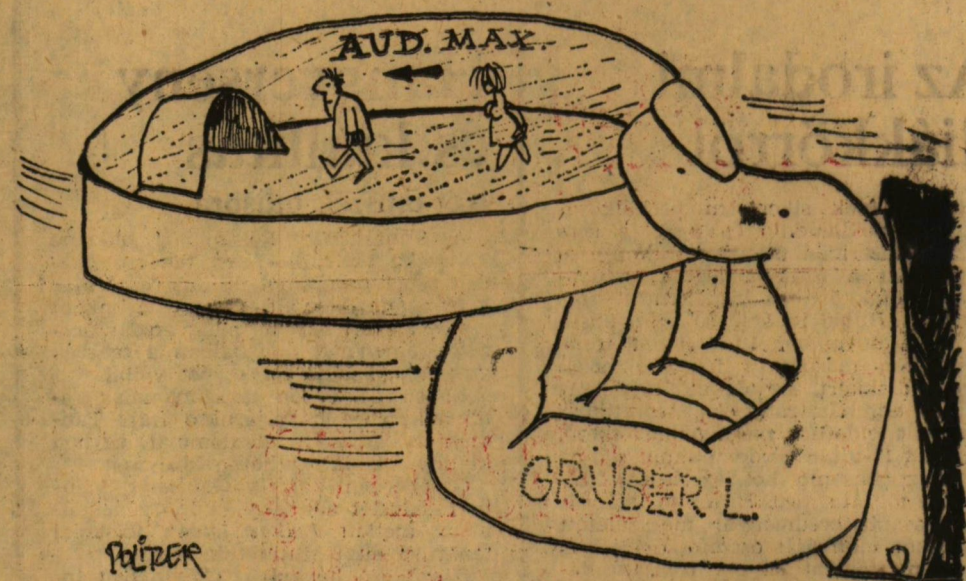
„En sem!”

Olvashatatlan aláírás, dátum.

Más bejegyzést hiába kerestem. Jó mi??

KP.

COLLEGIUM ÁRTALOM

PÖLTZER

Közbiznagszervezés

Századok hangja

címmel francia-estet rendezett február 27-én az aulában a József Attila Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziuma és Általános Iskolája. A francia irodalom leghaladóbb, legértékesebb műveiből, amelyeket Kovács Béla tanár válogatott — Gyémánt Istvánné dr. Nagy László, dr. Nemes Gábor, Pálffy Miklósné és Tátrai Barna tanárok által rendezett — műsort a két iskola francia tagozaton tanuló diákjai adták elő, közreműködött néhány egyetemi hallgató is, akik az iskola francia tagozatán tanultak. A francia és magyar himnusz, a francia és magyar nyelvű köszöntők elhangzása után következett a Voix des Siècles című műsor, amelyben a tanulók a Le Roman de Renart, Villon-t, Ronsard-t, Molière-t, Voltaire-t, Beaumarchais-t, Victor Hugo-t, Balzac-ot, Verlaine-t Apollinaire-t, Cocteau-t, Saint-Exupéry-t, Aragon-t, Ionescu-t idézték francia nyelven — óriási sikerrel. A műsor színvonalát emelte az általános iskola 5. osztályos tanulóinak francia négyes tánca és a Szécsi József tanár vezénylete — tagozatos diákokból álló — „összkórus”. Az aulát zsúfolásig megtöltő közönséget mintegy két órán át magával ragadta a tanulók lelkes teljesítménye, amelyről nagy elismeréssel nyilatkozott az est díszvendége, M. Dumonte-t, a budapesti francia követség kulturális attaséja is.

A műsort követően dr. Serfőző Lajos, tudományegyetemünk oktatási rektorhelyettese hivatalában fogadást adott a francia vendég és felesége, valamint a gyakorló iskolák francia szakos tanárai részére.

Orvosegyetemi sporthírek

Februárban a Jancsó Kollégium sportszobájában megrendezték a kollégiumok közötti asztalitenisz-bajnokságot. A küzdelmekből a lányoknál és a fiúknál egyaránt a Jancsó Kollégium lakói kerültek ki győztesen.

A kollégiumok közötti bajnokság keretében lebonyolították a sakkversenyeket is. Végeredménye:

Lányok:

1. Apáthy Kollégium;
- 2—3. Jancsó, Semmelweis Koll.
4. Hugonnay Kollégium.

Fiúk:

- 1—2. Jancsó, Semmelweis Koll.
3. Apáthy Kollégium.

Folytatódnak az Orvos Kupa küzdelmei. A sakkbajnokságot kiváló teljesítménnyel az V. évesek nyerték. Második a IV. évfolyam, harmadik a III. évfolyam, negyedik a II. évfolyam. Sajnálatos, hogy a versenyről a gólyák érthetetlen okokból távolmaradtak.

Az Orvos Kupa asztalitenisz-bajnokságára a Jancsó Kollégium sportszobájában rendkívül nagy érdeklődés mellett került sor.

Végeredménye:

lányok:

1. V. évfolyam;
2. III. évfolyam;
3. II. évfolyam;
4. IV. évfolyam;
5. I. évfolyam.

Fiúk:

1. II. évfolyam;
2. III. évfolyam;
3. V. évfolyam;
4. IV. évfolyam;
5. I. évfolyam.

Lapzárta az Orvos Kupa küzdelmeinek állása:

1. V. évesek 19 ponttal;
- 2—3. II. évesek és a III. évesek 15 ponttal;
4. IV. évesek 12 ponttal;
5. I. évesek 2 ponttal.

Kritikus: X. művészete nagyon távol áll a valóságtól

Asztalitenisz-bajnokság

Február 25-én a Jancsó Kollégium sportszobájában rendezték a karok közötti asztalitenisz-bajnokságot. Végeredménye:

1. Orvoskar (Sisák Gyöngyi, Berger Zoltán és Rigó Imre)
2. JTK
3. TTK
4. ETK
5. Gyógyszerészkar.

SZEGEDI

Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Felelős szerkesztő: Fenékel Judit. Szerkesztőség: Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-067. Kiadásért felel: Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácskozás utca 10. Telefon: 13-562. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára: 1 forint. Előfizetés egy évre: 17 forint. Szegedi Nyomda